

Prof. Dr. Cornel MĂRCULESCU¹

Colonel Gheorghe Andronescu

COLONELUL DE CAVALERIE GHEORGHE ANDRONESCU (1872 - 1935) UN PERSONAJ EMBLEMATIC PENTRU ORAȘUL TÂRGOVIȘTE — DESCENDENT DIN MAREA FAMILIE BOIEREASCĂ ANDRONESCU

Colonelul Gheorghe Andronescu, s-a născut la 9 decembrie 1872 în Târgoviște, ca fiu al pitarului Ioan (Ioniță) Andronescu și al soției sale Alexandrina, născută Vlădescu. S-a căsătorit la 28 aprilie 1911 cu Elena Andronescu, fica vărului său Theodor Andronescu, fiul Ecaterinei Tănăsescu și al lui Ion Andronescu (II), fratele vitreg al pitarului, Gheorghe și Elena Andronescu având împreună două

fete: Florica, născută la 24 februarie 1912, și Marta, născută la 15 martie 1914. Obține cu succes bacalaureatul și ca ofițer a susținut examenele la Facultatea de Drept din București, a absolvit Școala de Ofițeri, Școala de Cavalerie (Promoția a XIV-a 1896/1897, absolvind al 15-lea din 48 de elevi), Școala de lucrări practice ale cavaleriei (a absolvit-o în 1902, fiind clasificat al doilea din 17 elevi cu media 16,6). În cadrul Regimentului 3 Roșiori, acolo unde și-a început de altfel și stagiul începând din 10 iulie 1895, lt. Gheorghe Andronescu (avansat din 7 aprilie 1900), a fost însărcinat cu conducerea instrucției pionierilor și a Școlii telegrafiștilor, dovedind calități foarte bune pentru un ofițer de front, așa cum reiese din foaia personală pe anul 1903-1904, semnată de către lt.col. Toplicescu, comandantul Regimentului 3 Roșiori. Dovedind calități incontestabile, conștiincios și inteligent, fiind un ofițer bun sub toate raporturile, care iubește mult calul și munca depusă în cadrul Consiliului de Război, locotenentul Gheorghe Andronescu a fost propus pentru un stagiul într-o armată străină (lucru pe care și l-a dorit personal), de către maiorul G. Cereșeanu, Comisar al Casei Regale a României.

De asemenea, a asistat la Școala de tragere a Artileriei, a fost inginer hotarnic (având diploma de inginer hotarnic din 1902), a fost detașat la Institutul Geografic ca ofițer topograf (1899 – 1910), între 15 aprilie 1904 - 1 octombrie 1906, a fost la Consiliul de Război al Corpului 2 Armată, iar între 1 octombrie 1906 - 14 iunie 1908, a fost trimis a face stagiul la Regimentul 5 Dragoni, din cadrul Imperiului Austro-Ungar, la Escadronul 6, comandat de căpitanul Anton Conte Spannocchi. Pe timpul stagiului, a fost apreciat de către lt.col. Hohenbühel, comandantul Regimentului, dar și de către General Maior Tersztyanschi, comandantul Diviziei de Cavalerie din Pozsony, ca fiind „un ofițer având un caracter solid și independent, un bărbat serios, având aptitudini foarte bune și o vastă cultură universală și militară, care a dovedit o sârguință rară și o mare ambiție, care a dobândit în timpul cel mai scurt stima corpului ofițeresc. Prezint pe acest ofițer din armata română ca model de devotament în îndeplinirea datoriilor sale, el face parte dintre ofițerii care din toate punctele de vedere justifică în gradul cel mai înalt speranțele puse în el”. Întors din stagiul din cadrul Imperiului Austro-Ungar, locotenentul Gheorghe Andronescu, s-a aflat din octombrie 1910, cu escadronul comandat în cadrul Diviziei a III-a, când a fost remarcat în timpul manevrelor regale și la inspecția regimentului, de către colonelul Constantin Toplicescu, comandantul Brigăzii VI Roșiori. Începând cu 1 noiembrie 1910, căpitanul Gheorghe Andronescu

este încadrat la Regimentul 10 Roșiori, fiind comandant al Escadronului III, unde a dat dovadă de bun organizator al trupei și participând la diferitele aplicații atât cu unitatea sa, cât și la cele de escadron.

Între 12 august 1916 – 1 martie 1917, a fost comandant al Batalionului 3 în cadrul Regimentului 62 Infanterie, participând la Campania din 1916, luptând în Dobrogea, în aripa stângă a frontului Ferm. T.N. Tasu - Cocargea - Mulciova, pe frontul Diviziei 12 în sectorul Nămiești - Dragoslavele - Câmpulung, între Dâmbovița și Valea Bădeanca pe dealul Prisaca (9-14 octombrie 1916) și în retragere până la Mizil unde a fost rănit, având drept comandant pe colonelul Budeanu, iar ca și comandant de Brigadă pe generalul Vișoreanu. Iată cum descrie într-un amplu memoriu Gheorghe Andronescu activitatea sa de la intrarea României în războiul mondial:

„-7 septembrie 1916, intrat primul cu batalionul în tranșee la Cocargea, iar între 10-22 septembrie 1916, am fost în rezerva regimentului. Începând cu 23 septembrie am ocupat tranșeele în locul Batalionului II, susținut de Bateria de 53 mm, am reușit să împiedicăm inamicul de a ataca aripa stângă a Batalionului 3 spre Enigea. Între 2-7 octombrie 1916 am efectuat recunoașteri pe valea Bughiței și am efectuat lucrări de întărire la Albești. În zilele de 9 și 10 octombrie 1916, am realizat un atac formidabil, în care Batalionul 3 deși izolat la Dragoslavele asupra muntelui Prisaca, cota 1357, totuși am reușit să capturăm prizonieri, arme și mitraliere, având ca și pierderi 1/3 din efectivele batalionului.

-Între 15 octombrie – 4 noiembrie 1916, am consolidat pozițiile, lucrând peste 2000 m de tranșee, am ridicat peste 160 de morți din luptele anterioare, printre care și cadavrul căpitanului Brezeșeanu, am capturat zilnic prizonieri, am luat măsuri de igienă în companie pentru a se putea spăla și primeni, și am salvat un tun al Regimentului 11 Artilerie, lăsat pe poziție de regimentul 64 Infanterie în luptele precedente.

-În timpul retragerii armatei române între 15-29 noiembrie 1916, maiorul Gheorghe Andronescu a comandat un detașament de șase companii pentru a susține retragerea spre Lăicăi, fiind apreciat de generalul Găiseanu, comandantul Corpului 1 Armată Teritorial, pentru inițiativă și curaj, precum și destoinicie în luarea măsurilor care se impuneau cu situația dată. Astfel, batalionul de rezervă al Batalionului 3 de la Lăicăi a constituit ulterior flancgardă la Vârfuri și Băicoi, desfășurând o acțiune puternică înaintea orașului Mizil pe șoseaua Ploiești – Buzău. La postul de comandă conacul Papazoglu, fiind intens bombardat, am fost rănit în spate partea stângă. Medicul Regimentului a luat decizia de a mă evacua la Iași, iar după 20 de zile de tratament,

m-am reîntors la regiment perfect vindecat.

-În perioada 12 ianuarie – 18 februarie 1917, am fost comandant al Batalionului 3 în sectorul Verdea, pe Dealul Vârlanului.

-18 februarie – 18 martie 1917, am fost trimis de Divizia 12 la Ruginoasa, cu scopul de a aduce 2500 de oameni în condiții foarte grele, deoarece am străbătut 16 comune contaminate de tifos exantematic.

-20 martie – 20 aprilie 1917, am fost comandant al Batalionului 3 pe frontul de la Varnița și Dealul Glesneșului. De aici, în refacere până la Anghelești și instruirea batalionului după metode noi, unde am staționat până în 15 iunie 1917. Am venit în Regimentul 62/70 Infanterie la 1 martie 1917 prin unirea Regimentului 62 cu 70 Infanterie. Între 1 martie 1917 – 1 iulie 1917, Regimentul 62/70 Infanterie a luptat la Verdea – Varnița, având comandant pe colonelul Grecescu, comandant de brigadă pe colonelul Damian, iar comandant de divizie pe generalul Traian Moșoiu.

-Din 30 iunie și până la 28 noiembrie 1917, am fost comandantul Cavaleriei la Centrul de Instrucție al Armatei a II-a. Între iulie-noiembrie 1917, la Centrul de Instrucție Bacău, având comandant pe lt.col. Bălăcescu, iar în perioada noiembrie 1917-iulie 1918, comandantul Cartierului Armatei a II-a, având șef pe colonelul Constandache, iar ca șef de Stat Major, pe generalul Gheorghe Mărdărescu.

-Începând din iulie 1918, a luptat în Basarabia și ulterior în Ardeal până în 10 aprilie 1919, având comandant în cadrul Regimentului 10 Roșiori pe colonelul Ilie Bălășescu, comandant de brigadă pe colonelul Ioan Bălășescu, iar ca și comandant de divizie, pe generalul Schina".

Revenind la evenimentele și luptele asupra muntelui Prisaca, cota 1357, maiorul Gheorghe Andronescu a fost propus pentru decorația „Coroana României”, în gradul de ofițer cu spade, decorație care din nefericire nu i-a mai fost acordată. Acest lucru este amintit și în foaia calificativă scrisă în termeni elogioși la adresa lt.col. Gheorghe Andronescu, de către colonelul Budeanu, comandantul Regimentului 20 Infanterie: „Lt.col. Gheorghe Andronescu în fruntea batalionului a luptat în mod distins, brav și cu mult curaj. Cei dintâi prizonieri germani bavarezi (Regimentul 225) și șase piese mitralieră au fost capturate de Batalionul său pe Muntele Prisaca. Stăpânirea muntelui Prisaca era de o importanță mare deoarece linia Valea Bădeanca dacă ar fi fost întoarsă, întreaga apărare de la Dragoslavele din Argeș ar fi fost ușor capturată. În primăvara anului 1917, am plecat cu Gheorghe Andronescu la poziția de la Verdea- Mărăști, unde s-a lucrat sub presiunea inamicului primele tranșee și a fost fixat frontul. Este

un comandant plin de inimă și dragoste pentru unitatea sa, pentru lupta neobosită și dornic de a fi în vârful luptei zilnice poziție, zilnic în mijlocul soldaților pe front, dând cele mai frumoase pilde de curaj și de abnegație. Este un foarte bun camarad, cu o educație militară foarte bine îngrijită și o conduită exemplară, este demn devotat țării, sever și autoritar, nu am decât cele mai bune cuvinte de laudă pentru acest brav ofițer”.

În plus, lt.col. Gheorghe Andronescu, „a comandat un batalion de la începutul campaniei până la venirea sa la Centrul de Instrucție, achitându-se meritoriu în cele mai grele însărcinări, iar la centrul de instrucție a comandat 4 escadroane pe jos, fiind un călăreț foarte bun și neobosit, care poate comanda și o brigadă”, primind aprecieri din partea lt.col. Bălăcescu, comandantul Centrului de Instrucție, dar și din partea generalului Gheorghe Mărdărescu, șeful de Stat Major.

În zilele de 16-17 noiembrie 1916 a susținut cu unitatea sa retragerea Diviziei 12, împiedicând astfel panica ce se produsese la Micloșani. A doua zi, a format flancgarda Diviziei la Pietrari, iar în zilele de 19 și 20 noiembrie 1916 la Vârfuri. Pentru toate aceste fapte de arme, în care a dat dovadă de energie și tenacitate, Batalionul 3 comandat de lt.col. Gheorghe Andronescu a fost citat prin Ordin de Zi, nr. 87, din 22 octombrie 1916, dar și nr. 275, din 5 februarie 1917, iar Gheorghe Andronescu a fost decorat de generalul Scerbacev cu Ordinul Sf. Stanislav, clasa a II-a, fiind caracterizat ca un ofițer de nădejde, de către colonelul Bălășescu, comandantul Regimentului 10 Roșiori.

De la 1 noiembrie 1918 până la 8 decembrie 1918, lt. Col. Gheorghe Andronescu a continuat să îndeplinească funcția de ajutor al șefului de corp, timp în care a depus toate eforturile ca în Regimentul 10 Roșiori, trupa și caii să nu sufere, să nu ducă nicio lipsă, reușind să învingă toate greutățile unei aprovizionări în Basarabia. După 8 decembrie 1918, odată cu trecerea colonelului Bălășescu la comanda Brigăzii 3 Roșiori, înlocuindu-l pe colonelul Gaicu, care a demisionat conform Ordinului de Zi nr. 114/1918, lt.col. Gheorghe Andronescu a preluat comanda Regimentului 10 Roșiori, calitate în care s-a distins în fruntea Regimentului care se afla în acțiune în Basarabia, pe Nistru, pe o distanță de la Soroca la Orhei.

Începând din aprilie 1919, lt.col. Gheorghe Andronescu, locțiitor al comandantului Regimentului 10 Roșiori, a intrat pe front în luptele din Transilvania, conducând la 24 aprilie 1919 unitățile regimentului în zona Nireghihoza, când a fost însărcinat a lupta pe aripa dreaptă, împreună cu o secție de artilerie, având ca misiune constituirea unei coloane volante

Colonel Gheorghe Andronescu 2

pe dreapta coloanei principale și a învâului inamicul pe la nord, reușind alungarea inamicului peste Tisa, fiind propus de către colonelul Poenaru, comandantul Brigăzii 3 Roșiori, la decorarea cu Ordinul Steaua României, în gradul de ofițer, clasa a IV-a. Despre activitatea sa din vara anului 1919 în luptele din Transilvania, Lt.col. Gheorghe Andronescu a fost elogiât în termeni laudativi și propus a înainta la gradul de colonel în mod excepțional, de către colonelul Neagu, comandantul Brigăzii 3 Roșiori: „Pe tot timpul cât a comandat în mod provizoriu Regimentul 10 Roșiori, cât și în luptele din Transilvania, a dat vădite dovezi de un prea bun comandant de regiment și un prea bun ofițer de război. Merită a i se încredința definitiv comanda regimentului, iar datorită calităților sale incontestabile, regimentul ce-l va comanda va fi primul din cavaleria noastră”. De asemenea, pentru scurt timp, în intervalul 25 mai 1919 – 26 august 1919, Lt.col. Gheorghe Andronescu a îndeplinit funcția de președinte al Comisiei de Rechiziții, cea care a furnizat Armatei Române un număr de peste 4000 de cai, activitatea sa fiind apreciată de către generalul Gheorghe Mărdărescu, comandantul trupelor din Transilvania.

În foaia calificativă pentru anul 1920, ofițerul dâmbovițean a fost notat și apreciat atât de către generalul Emanuel Pop, comandantul Brigăzii 5 Călărași, cât și de către generalul Popovici, comandantul Corpului II Armată, ca fiind „un prea bun ofițer care se afirmă foarte mult, un excelent comandant de regiment, care, în Basarabia, și astăzi în Dobrogea, cu toate greutățile pe care le-a întâmpinat și având efectivul redus, totuși s-a achitat prea bine de toate însărcinările care i s-au dat operativ, a depus toate eforturile ca oamenii săi să fie bine echipați și hrăniți, caii să fie bine întreținuți, ocupându-se în paralel și de educația și instrucția ofițerilor și a trupei, fiind un foarte bun comandant de regiment, care va fi și un bun comandant de brigadă”.

În foaia calificativă atribuită anului 1922, este apreciat de către colonelul Vișoreanu, comandantul Brigăzii 5 Călărași, cât și de către generalul I. Pătrașcu, comandantul Corpului 5 Armată, astfel: „Este înzestrat cu energia și inițiativa oastei de a comanda. Este un brav ostaș cu care se poate fâli armata românească și neamul întreg, care atât în munca de teren, unde este foarte degajat și cu vederi clare, cât și în cabinet, unde a susținut idei foarte clare și constructive, este vrednic a înainta la gradul de general în mod excepțional”.

Începând din februarie 1924, colonelul Gheorghe Andronescu a preluat de la Lt. col. Movilă, comanda Regimentului 3 Roșiori, între care, se pare că a existat o competiție reflectată în rapoartele superiorilor din acea vreme, așa cum reiese din raportul generalului Constantinidi, comandantul Diviziei a II-a Cavalerie: „O primă luptă manifestată fiindu-mi cunoscută, am sfătuit pe col. Gheorghe Andronescu, cum trebuie să procedeze pe viitor. Desele lipsuri prin chemarea sa la depunerea probelor pentru gradul de general, la Centrele de Instrucție și permisii pentru a ține legătura cu familia sa aflată la Târgoviște, fac, ca partizanii Lt.col. Movilă să triumfeze pe timpul lipsei colonelului Gheorghe Andronescu. Această stare dăinuiește până la sfârșitul lunii octombrie 1924, când conflictul dintre comandant și ajutor devine atât de acut, încât se cere interacțiunea autorităților superioare”. În urma raportului, a fost redactat un rezumat, care să servească drept concluziune, din care spicuim: „Ministerul aprobă propunerea domnului comandant al Corpului III Armată, prin care colonelul Gheorghe Andronescu să fie mutat la un alt regiment, iar Lt.col. Movilă să fie pus la dispoziția Corpului IV Armată, chiar dacă este motivată o așa zisă lipsă de tact din partea colonelului Andronescu, care deține reale însușiri militare, este energic, rezistent, de o natură impulsivă și impresionabilă, dar cu o experiență considerabilă ca și comandant”.

Începând cu 1925, așa cum reiese din foaia calificativă, colonelul Gheorghe Andronescu a fost mutat, la cererea sa, la comanda Regimentului 8 Roșiori, fiind pus la dispoziția Corpului 3 Armată, în baza Î.D. nr. 15218, din 2 mai 1925, dar s-a prezentat la regiment începând cu 14 septembrie 1925, fiind preocupat de aproape de starea trupei sale, având ca ajutor pe șeful de Corp Lt.col. Ranetti și Lt.col. Lupu, care se ocupa cu instrucția ofițerilor de trupă. Despre activitatea depusă la conducerea Regimentului 8 Roșiori, colonelul Gheorghe Andronescu a fost apreciat de către generalul Constantin, comandantul Brigăzii 6 Roșiori, de generalul de divizie Nicolae Sinescu, Inspectorul general al cavaleriei și de către generalul Nicolae Petala, Inspector general de armată, astfel: „Colonelul Andronescu are marele merit de a fi un bun camarad și că lasă pe ofițeri să muncească fără a-i sâcâi, care depun un zel deosebit pentru ca regimentul să meargă pe calea progresului, datorită cărui merit regimentul este la înălțime. Fiind aproape de pensie, este în interesul colonelului Andronescu a cere să fie mutat la unul dintre serviciile armatei spre a putea pune în valoare calitățile sale pline de caracter, virtuți ostășești tradiționale cu atitudine, dăruire și mândrie”.

Anul 1927 l-a găsit pe colonelul Gheorghe Andronescu în funcția de comandant al Garnizoanei Târgoviște, unde a arătat și demonstrat o pregătire foarte bună, dând dovadă de o mare autoritate și făcând să se simtă destoinicia sa, drept pentru care, generalul Dragu, comandantul Diviziei 13-a, l-a propus pentru funcția de Inspector al Cavaleriei de Recrutare la Garnizoana Târgoviște. Astfel, începând din 1 noiembrie 1927, colonelul Gheorghe Andronescu a îndeplinit funcția de Inspector al Cavaleriei de Recrutare Grupul III, adică al Cercurilor de Recrutare din județele Dâmbovița, Prahova și Buzău, așa cum reiese din foaia calificativă pe anul 1928, semnată de către generalul de divizie Vernescu, comandantul Comandamentului 5 Teritorial. La vârsta de 58 de ani, colonelul Gheorghe Andronescu a părăsit cadrele active ale armatei începând cu 1 octombrie 1930, încheindu-și cu demnitate cariera sa militară, fiind trecut din oficiu în rezervă, dar, prin raportul nr. 24274/1931, ofițerul târgoviștean a solicitat de a fi chemat la o călătorie de comandament sau la oricare altă probă pentru obținerea gradului de general, lucru certificat și de însemnările generalului

de divizie M. Ignat, comandantul Comandamentului 5 Teritorial: „Având în vedere întreaga carieră a acestui ofițer, susțin cu deplină convingere cererea sa și îl caracterizez că merită a urma cursul de comandament prescris pentru gradul de general în rezervă”.

Colonelul de cavalerie Gheorghe Andronescu, a decedat în anul 1935, fiind înmormântat în Cimitirul Central din Târgoviște.

Pentru faptele sale și meritele deosebite, a fost recompensat de-a lungul timpului cu:

- Diploma de inginer Hotarnic (1902);
- Medalia Avântul Țării (1913);
- Medalia Jubiliară Carol I;
- Medalia comemorativă de 60 de ani de domnie a împăratului Franz Josef;
- Medalia Sf. Stanislas, clasa a II-a;
- Ordinul Coroana României;
- Crucea comemorativă a războiului 1916-1918;
- Medalia Victoria;
- Ordinul Steaua României, clasa a IV-a;
- Semnul Onorific de aur pentru 25 de ani de serviciu;
- Ordinul Coroana României, clasa a III-a, în grad de comandor;
- Răsplata Muncii pentru Biserică;
- Crucea de Război Cehoslovacă.

Sursa: Arhivele Militare Române, fond Memorii Bătrâni, litera A, colonei, Inventar S928, Direcția Cadre și Învățământ, crt. 3042, Memoriu colonel (rezervă) Gheorghe Andronescu, crt. 84.

CAVALRY COLONEL GHEORGHE ANDRONESCU (1872-1935) AN EMBLEMATIC CHARACTER OF TÂRGOVIȘTE CITY – DESCENDANT OF THE GREAT ANDRONESCU BOYAR FAMILY

Abstract: The article presents the military career of Cavalry Colonel Gheorghe Andronescu and offers details about his activity in the First World War. For his deeds of arms and special merits, he was rewarded over time with medals and orders.

Keywords: Gheorghe Andronescu, Târgoviște, First World War, Gheorghe Mărdărescu, Nicolae Petala.

NOTE

[¹] Școala Gimnazială Dora Dalles Bucșani, județul Dâmbovița